

MERKKIPÄIVIÄ

KSS:n edustajat Pentti Keynäs ja Kosti Pamilo kävivät piispan puheilla kiittämässä häntä hyvästä yhteistyöstä ja toivottamassa onnea sekä menestystä.

Metropoliitta Leo 50 vuotta

Helsingin hiippakunnan esimiehen metropoliitta Leo täytti 50 vuotta 4. kesäkuuta 1998. Hän on syntynyt Pielavedellä. Vanhemmat ovat lähtöisin Salmista.

Valmistuttuaan pappisseminaarista 1972 hän toimi aluksi opettajana ja pappina Ilomantsissa 1973-74 ja Turussa 1974-79. Kirkkokunnan apulaispiispaksi hänet valittiin 1979. Oulun hiippakunnan piispana Leo toimi 1980-96. Helsingin metropoliittana hän on ollut vuodesta 1996 Tiuhonin jälkeen.

Metropoliitta Leon kiinnostus rajantakaiseen Karjalaan, sen kieleen ja kulttuuriin on vienyt hänet monille matkoille Vieraan ja Aunukseen. Hän toimii myös pari vuotta sitten perustetun Karjalan kielen seuran puheenjohtajana. HS:n syntymäpäivähaastattelussa Leo toteaa: "En tiedä, onko koskaan tehty niin paljon työtä karjalankielen puolesta kuin nyt. Lehtiä ilmestyy ja Raamattua käännetään. Vuorovaikutus rajan molemmilla puolilla on jatkuvaa. Innostus on suurta suomalaisissakin kulttuuripiireissä".

Lehtori Erkki Ahava täytti 60 vuotta Kuusamossa 29.7.-98. Hän on Uhtualta Kuusamoon siirtyneen kauppias Paavo Ahavan pojan Simon poika. Äiti oli kuusamolaisen kansanedustajan Janne Vaaralan tytär Jenni.

Erkki kirjoitti ylioppilaaksi Kuusamon lukioista 1959 ja valmistui voimistelunopettajaksi Helsingin Yliopiston voi-

mistelulaitokselta 1964. Hän toimi poikien liikunnan ja terveysopin lehtorina Kuusamon kunnallisessa keskikoulussa ja myöhemmin Nilon yläasteella.

Erkki Ahava on osallistunut kolme kertaa YK:n rauhanturvaamistoimintaan. 1974-75 hän palveli Kyproksella suomalaisen YK-pataljoonan 3 JK:n varapäällikkönä. Suoritettuaan pohjoismaisen sotilastarkkailijakurssin Niinisalossa hän toimi sotilastarkkailijana Lähi-Idässä 1978-79. Kolmas YK-tehtävä oli 1982-83 Libanonissa, missä Erkki toimi suomalaisen pataljoonan operatiivisen toimiston tilanpäivystäjänä. YK-toimien lisäksi hän on ottanut monin tavoin osaa vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön, ja toimii tätä nykyä Koillismaahan Sinibarettien puheenjohtajana. Sotilasarvoltaan hän on kapteeni.

Erkki Ahava.

Opiskeluaikoinaan Erkki innostui mieskuorolaulusta, ja oli mukana Ylioppilaskunnan Laulajissa. Kuoroharrastus jatkuu edelleen Kuusamon Mieslaulajissa.

Lammela Oy 120 vuotta

Paneliassa vietetään tänä vuonna vianalaisen kauppiasperinteen merkkivuotta, kun Satakunnan vanhin ja yksi koko maan vanhimmista maakaupoista, Lammela Oy täyttää 120 vuotta.

Nikolai Sofronoff, Uhtualta lähtöisin oleva laukkukauppias oli isänsä ja muiden miespuolisten sukulaistensa kanssa jo pitkään kulkenut laukkukaupalla Satakunnassa, kun hänen nuorempi veljensä Ivan perusti yhdessä lankonsa kanssa kauppaliikeen Raumalle. Veljen menestyvän liiketoiminnan rohkaisemana Nikolai avasi oman puotinsa Kiukaisten Paneliassa vuonna 1878.

Ajan virtausten mukaisesti Nikolai vaihtoi kirkkokuntaa ortodoksisesta luterilaiseksi 1907. Samalla otettiin uudeksi nimeksi Lammela, jossa näkyi syntymäpaikan, Uhtuan Laminpään kotoinen leima. Nikolain jälkeen kauppaliikeyttä jatkoi hänen poikansa Jermi yhdessä Emma-vaimonsa kanssa. Jermi Lammela oli yhteiskunnallisesti valvetunut, ja osallistui monin tavoin paikkakunnan kehittämiseen. Ensimmäisen maailmansodan pyörteissä hän kuitenkin joutui sotavankueuteen Saksaan, missä menetyi vain 41 vuoden iässä.

Emma-vaimo sai hoidettavakseen kauppatöiminnan, kunnes poika Lauri otti ohjat käsiinsä varsin nuorena 1930-luvun alussa. Hänen osakseen tuli kuitenkin kaatua jatkosodan alkuvaiheessa 1941. Sodan aikana ja heti sen jälkeen liikkeen johdossa oli ulkopuolisia, mutta pian otti vastuun Laurin poika Heimo Lammela.

Vuodesta 1948 alkaen Lammelan liike on toiminut osakeyhtiön muodossa ja v:sta 1958 lähtien toimitusjohtajana on Lauri Lammelan poika Vesa Lammela. Liiketoimipaikkoja on Paneliassa kaksi, Kiukaisten Eurakoskella ja Eurassa kummassakin omansa. Eurassa on sekä K-Market että huomattavan suuri maatalouskauppa, jonka yhteydessä harjoitetaan myös viljakauppaa. Sekä Paneliassa että Eurassa on myös polttoaineen jakelupiste. Lammela Oy:n palveluksessa on noin 50 henkeä ja vuotuinen liikevaihto toistasataa miljoonaa markkaa.

Edeltäjiensä tavoin Vesa Lammela on ollut monessa mukana omaa paikkakunnan kehittämiseksi. Valtakunnallista arvostusta kauppiaiden keskuudessa osoittaa se, että Lammela on ollut Keskon hallintoneuvoston jäsenenä 15 vuotta ja toimi sen puheenjohtajana vv. 1994-96. Kauppaneuvoksen arvo Vesa Lammelalle myönnettiin 1996.

Jermi Lammela oli aikanaan keskeisesti vaikuttamassa siihen, että Panelian kylä sai oman kirkon. Lammelat ovat aina kantaneet kortensa kekoon, kun oma kirkko on tarvinnut korjauksia ja ehostusta.

Tänä päivänä Jermin pojanpoika Vesa Lammela on vahvasti mukana, kun Uhtuan Seudun Perinneselä, jonka varapuheenjohtaja hän on, puuhaa kirkkoa suvun juurille vanhan Uhtuan keskustaan.

Kaikki karjalaiset yhtyvät Karjalan Heimon ja sen lukijakunnan onnitteeluihin! -PA.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Pääkonsuli Aarne Koskelo kuoli 98-vuotiaana Helsingissä 12.6.-98. Hän oli syntynyt 8.3.1900 Värsilässä.

Karjalaiset muistavat hänet Pitkäranta Oy:n toimitusjohtajana, kenraali Paavo Talvelan

oikeana kätenä Tolvajärven taistelussa ja jatkosodan vuosina Itä-Karjalan kauppaorganisaation luoja v. 1941-44.

Aarne Koskelo toimi Vako Oy:n toimitusjohtajana. Sitä mukaa, kun rintama eteni ky-

liin, perustettiin siviiliväestölle kauppaja ja muita palvelupisteitä niin nopeasti, että v. 1944 oli toiminnassa jo 97 kyläkauppaa, 73 erilaista palvelupistettä ja 9 teollisuuslaitosta. Kaikkiaan 1 230 henkeä sai elantonsa Vakon palveluksessa.

Sotien jälkeen Arne Koskelo perusti Kaukomarkkinat osakeyhtiön, ja kehitti siitä Suomen johtavimpiin kuuluvan kauppatalon. Karjalaistointaakaan hän ei unohtanut. Pääkaupungin impilahtelaiset saivat kiertopalkinnon kyykkäkilpailuihinsa ja Karjalan Sivistysseuran keräyksiä Koskelo tuki rahalahjoituksin. -KP.

Taimi Rosenqvist o.s. Denisov kuoli Kirkkonummella 27.5.-98. Hän oli syntynyt Vienan-Karjalassa Vuokkiniemen Tollonjoen kylässä Lokinan termällä 16.6.1931. Monien vaiheiden jälkeen Taimi tuli vanhempiansa Anni ja Juho Denisovin ja sisarustensa mukana Suomeen 1944, ensin Savo Alapitkälle ja sieltä edelleen Etelä-Pohjanmaalle Kainastolle. Vuonna 1947 perhe muutti Vihtiin Otalamille.

Koulunsa päätettyään Taimi hakeutui työelämään ja oli useita vuosia kaupassa myyjänä. Vihdistä löytyi myös elämänkumppani Juhani Rosenqvist. Myöhemmin perhe muutti Kirkkonummen Veikkolaan.

Rajan avauduttua Taimi oli innokas Vuokkiniemen kävijä; synnyinseutu veti aina puoleensa. Hän kuului Vuokkiniemi-seuran johtokuntaan sen perustamisesta lähtien, mutta joutui muutamia vuosia takaperin sairauden takia tästä tehtävästä luopumaan.

Taimia jäivät kaipaamaan aviomies Jussi sekä pojat Raulo ja Jan-Erik perheineen sekä sisarusket perheineen. - Kepit mullat haudallesi. IR.

Uusi vainovuosien uhrien joukkohauta päivänvaloon

Derevjannojen kylän lähellä 19 kilometriä Petroskoista etelään on löydetty uusi Stalinin terrorin uhrien ampumapaikka. Tämä on jo kolmas vainovuosien joukkohauta lyhyehkön ajan kuluessa.

Joukkohauta löydettiin männikkökankaalta. Vielä ei ole tarkkaa käsitystä, kuinka paljon vainajia on. Kaivauksiin osallistuvat miliisikoulun harjoittelijat ja vapaaehtoiset. Löydettyistä luista voi päätellä, että

Larissa Repo kuoli Helsingissä 4.6.-98. Hän oli syntynyt 30.4.1954 ja kuului suureen vienalais-suojärveläiseen perheeseen. Hänen isänsä rovasti Tapani Repo oli juuriltaan vienankarjalainen ja äiti Elisabet suojärveläinen, Hirsylän mutkan Hautavaaran kylän Jakosia. - Kepeät mullat nuorena tuonilmaisiin siirtyneen haudalle. -KP

Anni Karjalainen.

Rouva Anni Karjalainen kuoli 22.4.-98 Kiljavan sairaalassa. Hän oli syntynyt Vuokkiniemen Pirttilahdessa 12.11.1906. Hän tuli Suomeen kuten äitinsä ja sisarustensa 1920-luvun alkuvuosina. Äiti ja yksi siskoista palasivat myöhemmin takaisin kaipaamaansa Karjalaan ja yhteydet katkesivat lopullisesti.

Anni asui Helsingissä ja avioitui Reino Karjalaisen, viipurilaisen muusikko-kansakoulunopettajan kanssa. Eläkevuotensa he viettivät Hyvinkäällä syvästi uskonnollisaa kodusaa, jota Anni hoiti ja vaali.

Reino kuoli 1994 ja nyt Anni 91-vuotiaana. Korkea ikä teki hänestä suvun Karjalasta tulleiden joukossa viimeisen edustajan. -MK

☐☐ Muista lähettää perheutiset tälle palstalle, mielellään valokuvan kera. Tämä palvelu on maksuton.

VIHITTYJÄ. Lääket. lisensiaatit Tanja Pamilo ja Markus Penttinen vihittiin kristilliseen avioliittoon 13. kesäkuuta 1998 Uspenskin katedraalissa Helsingissä. Vihkimisen suoritti pastori Heikki Huttunen. Morsiuustyttöinä olivat Siina ja Sofia, jälkimmäinen jo neljännen polven Pamilo.

HS esitteli kyykkäpelin ja Seurasaaren veteraanit

Helsingin Sanomien numerossa 12. elokuuta oli vajaan puolen sivun mittainen, seikkaperäinen kyykkäpelin esittely höystettynä KSS:n kyykkäkerhon veteraanien haastattelulla. Asiantuntijoina oli haastateltu Paavo **Rahikaista**, Oskari **Toivokaista**, Åke **Pollaria** (80 v), joka aloitti kyykänpeleluun Seurasaarella jo 1950-luvulla, sekä Raimo **Konosta**.

Kaikki itämerensuomalaiset kansat tuntevat kyykän. Tällä kansanomaisella keilailulla onkin toistakymmentä nimeä ja muunnelmaa. Sen karjalainen muoto on asiantuntijoiden mukaan vanhinta perua. Kyykkä on "kaikessa nerokkuudessaan mahtava peli", kuten O. Toivokainen toteaa. Raimo Kononen puolestaan kertoo 30 vuoden kyykkäkokemuksella, että "tätä peliä ei ikinä opi. Kun kasa laajenee, niin vaikeammaksi vain menee".

Jutun lopussa on tärkeää tietoa, KSS:n kyykkäkerhon peliajat Seurasaaren kentällä (ti ja to klo 15-18 ympäri vuoden) sekä uutinenkin: lajin kolmi-maaoletu Venäjää ja Ruotsia vastaan käydään Seurasaarella 26. pñä syyskuuta. - Pane tuo lauantai muistiini!

KARJALAAN MELOMAAN. Samassa numerossa HS julkaisi laajan selostuksen "Karjalan on melojan mekka". Sen mukaan rajantakaisessa Karjalassa kelpaa meloa - vetä kun riittää loppukesälläkin eikä muista turisteista oleivaava. Jutuun liittyy kartta parhaista melontajoista Suojulta Kierettiin asti reittiselosteineen.

LOUHENPIIRIN väestöstä on eläkeläisiä lähes 7 000. Tämä merkitsee, että joka kolmas piirin asukas on eläkkeellä.

Olavinlinnan SYYSFESTIVAALI

Raija Oranen - Kaj Chydenius: **KUUT, TÄHDET, AURINGOT** 12.-29.9.1998

Musiikkidraaman esitykset Olavinlinnassa isolla linnapihalla joka päivä 12.-27.9. klo 19.00 (ei maanantaisin)

Syyskauden ohjelmistossamme mm.

Hyväntuulinen monologi **MESTARISMIES** Ensi-ilta 3.10. Puikkarilla

Suomalaista intohimodraama **NISKAVUOREN NUORI EMÄNTÄ** Ensi-ilta 14.11.

Myyntipalvelu arksin klo 8-15, puh. (015) 273 505, faksi 515 425

Savonlinnan kaupungin teatteri

www.savonlinna.fi/sivistys/teatteri/